

Co-funded by
the European Union

FusionX eDIH

Digitalne inovacije i podrška razvoju pametnih univerzitetskih servisa

Co-funded by
the European Union

Šta je FUSION X?

FusionX DIH je centralno čvorište za digitalnu i zelenu transformaciju u Bosni i Hercegovini, posvećeno osnaživanju malih i srednjih preduzeća (MSP), istraživača, javnih institucija i građana. Kroz holistički i inovativan pristup fokusiramo se na ključne stubove programa Digitalna Evropa: računarstvo visokih performansi (HPC), umjetnu inteligenciju (AI) i napredne digitalne vještine.

www.fusionxhub.com

Co-funded by
the European Union

FUSION X Konzorcijum

JU CENTAR ZA
NAPREDNE TEHNOLOGIJE
U SARAJEVU

INSTITUTE

Bit Alliance

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Univerzitet
"Džemal Bijedić" u Mostaru

Dzermal Bijedic
University of Mostar

GRADSKA RAZVOJNA AGENCIJA
CITY DEVELOPMENT AGENCY

**UDRUŽENJE
POSLODAVACA**

Naš fokus

Umjetna inteligencija (AI) i računarstvo visokih performansi (HPC): Razvijamo i primjenjujemo AI rješenja koja doprinose prediktivnoj analitici, optimizaciji resursa i modeliranju održivih praksi u zaštiti okoliša i energetskej efikasnosti. Kroz HPC omogućene su napredne simulacije, analize velikih podataka i validacija tehnologija, što predstavlja osnovu za inovacije i donošenje informisanih odluka.

Napredne digitalne vještine: Kroz edukaciju i obuke jačamo kapacitete korisnika, prilagođavajući programe stvarnim potrebama tržišta, čime povećavamo konkurentnost i produktivnost organizacija.

Primjena i interoperabilnost digitalnih kapaciteta: Integriramo lokalne kapacitete sa evropskim mrežama kako bismo omogućili usvajanje interoperabilnih rješenja koja unapređuju efikasnost, smanjuju troškove i povećavaju dostupnost digitalnih usluga.

Co-funded by
the European Union

Naša misija i vizija

Naša misija je pružiti stručnu podršku i podstaći razmjenu znanja, omogućavajući organizacijama da kreiraju inovativna rješenja i aktivno učestvuju u evropskim inovacijskim programima.

Vizija FusionX DIH-a je postati pokretačka snaga digitalne i zelene tranzicije, stvarajući održiv i inkluzivan inovacijski ekosistem koji povezuje obrazovanje, istraživanje i industriju.

Co-funded by
the European Union

Za koga je FusionX?

Istraživači

Start-upi

Javne institucije

Obrazovne
institucije

Nevladine
organizacije

Građani

Co-funded by
the European Union

Stubovi FusionX

INOVACIJA

Inovacija pokreće
svaki korak projekta.

TEHNOLOGIJA

Tehnologija pokreće
digitalna rješenja.

ODRŽIVOST

Održivost usmjerava
digitalnu budućnost.

OSNAŽIVANJE

Osnaživanje kroz
vještine i podršku.

KLJUČNI SERVISI FUSIONX

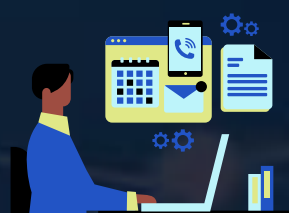
ZAŠTO SU UNIVERZITETIMA POTREBNI PAMETNI SERVISI?

Rast broja digitalnih alata

Upravljanje podacima i resursima

Potreba za efikasnijim administrativnim procesima

Interoperabilnost sistema

AI podrška profesorima i studentima

ZAŠTO SU UNIVERZITETIMA POTREBNI PAMETNI SERVISI?

IZAZOV UNIVERZITETA	FUSIONX PODRŠKA
Nedostatak znanja o naprednim digitalnim tehnologijama i umjetnoj inteligenciji	Edukacije
Ograničeni resursi	HPC infrastruktura
Slaba digitalizacija	Procjena digitalne zrelosti
Nedostatak projekata	Projektna podrška
Slaba povezanost sa industrijom	Umrežavanje

OBRNUTA UČIONICA

- Klasični model
- 1. Student sluša predavanje
- 2. Kući radi zadatke

Pasivno učenje

- Model obrnute učionice
- 1. Student unaprijed prolazi materijale putem LMS-a
- 2. Kvizovi i mikroprovjere znanja
- 3. Diskusija i praktičan rad na času

Aktivno učenje

PAMETNI ALATI

- **Moodle, Google Classroom / LMS (Learning Management Systems)**

LMS sistemi centralizuju nastavne materijale, komunikaciju i praćenje napretka studenata. Omogućavaju pristup predavanjima, kvizovima i zadacima prije dolaska na čas.

- **Slido, Mentimeter, Kahoot!, Quizizz /Alati za interaktivnu nastavu tokom časa**

Ovi alati omogućavaju ankete, kvizove i pitanja uživo tokom nastave. Podstiču aktivno učešće studenata i brzu provjeru razumijevanja gradiva.

- **Miro, Google Docs/ Kolaborativni alati za grupni rad i diskusiju**

Podržavaju zajednički rad, razmjenu ideja i timske aktivnosti. Koriste se za brainstorming, grupne zadatke i peer-learning aktivnosti.

- **ChatGPT, NotebookLM/ AI alati i adaptivno učenje**

AI alati pružaju podršku kroz personalizovano učenje i brzo objašnjenje sadržaja. Mogu pomoći u generisanju sažetaka, pitanja i feedbacka.

- **MS Teams, Zoom, Google Meet /Alati za online sastanke i hibridnu nastavu**

Omogućavaju online predavanja, konsultacije i hibridnu nastavu. Podržavaju komunikaciju, dijeljenje sadržaja i grupni rad na daljinu.

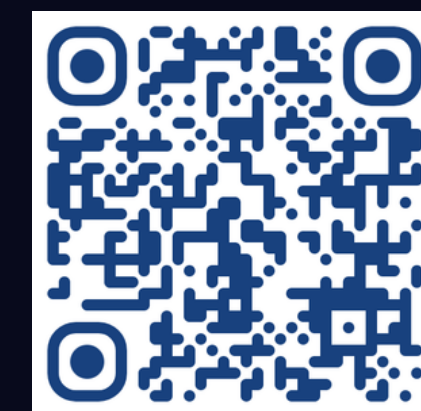
Nacionalni Kompetencijski Centar Bosne i Hercegovine (NCC BiH) osnovan je u okviru projekta EuroCC2/EuroCC4SEE kao fokusna tačka za upoznavanje i korištenje visokoperformansnog računarstva (HPC) u Bosni i Hercegovini.

Kroz HPC sandbox, korisnici mogu:

Razvijati i optimizirati
softverske aplikacije
za HPC

Testirati nove metode
obrade podataka i
simulacija

Prototipirati rješenja
koja koriste
računarstvo visokih
performansi

HPC I ISTRAŽIVANJA NA UNIVERZITETIMA

GENOMIKA

Sekvenciranje i analiza
genoma velikih razmjera

BIOMICINA

Modeliranje bolesti, razvoj
lijekova i personalizovana
medicina

KLIMATSKE SIMULACIJE

Predviđanje klimatskih
promjena i prirodnih
katastrofa

AI MODELI

Treniranje naprednih modela
mašinskog učenja

BIG DATA ANALIZA

Brza obrada i analiza
ogromnih količina podataka

NAPREDNE SIMULACIJE

Inženjerske, fizičke i industrijske
simulacije visoke složenosti

Co-funded by
the European Union

PRIMJERI

Projekat fokusiran na planiranje putanja za industrijske robote zasnovano na umjetnoj inteligenciji. U okviru projekta razvijen je model neuronske mreže koji automatski generiše optimalne trajektorije robota na osnovu 3D prostornih podataka, s ciljem unapređenja efikasnosti i prilagodljivosti.

Korištenje HPC resursa za treniranje prilagođenog LLM modela primjenom CUDA i PyTorch tehnologija. Aktivnosti su uključivale obradu tekstualnih skupova podataka sa platforme Hugging Face, počevši od manjih podskupova za inicijalne eksperimente, uz postepeno proširenje na veće i zahtjevnije procese treniranja modela.

Co-funded by
the European Union

USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM PRIORITETIMA EVROPSKE UNIJE

Usklađenost sa programom Digitalna Evropa (DEP)

- Računarstvo visokih performansi (HPC)
- Umjetna inteligencija (AI)
- Napredne digitalne vještine

Doprinos Evropskom zelenom planu i twin tranziciji

- Rješenja za energetske efikasnost i inicijative za smanjenje ugljičnog otiska
- Promovisanje održivih i pametnih gradskih rješenja

Postojeća partnerstva i usklađenost sa EU inicijativama

- Saradnja sa EUROCC, EIT i drugim inicijativama Evropske unije

Co-funded by
the European Union

Digitalna transformacija univerziteta nije samo tehnološki proces - ona predstavlja ulaganje u buduće generacije, inovacije i konkurentnost društva.